

KIS TRAP

... RÓKASZEM BÁCSI! (Lásd a 228. lapon.)

XLVII. kötet, 15. szám.

Ara negyedévre 1 frt. Egyes szám ára 12 kr.
Megjelen minden vasárnap 16 oldalon.

1894. október 7-én.

RÓKASZEM, A VÖRÖS-BŐRŰ.

— Elbeszélés. képekkel. —

(Folytatás.)

SZEKÉR-TÁBORBAN együtt levő menekülők szívesen fogadták az új társakat, már csak azért is, mert így két jó puskással szaporodott a tábor fegyveres népe.

— Pihenjete meg! Van a kocsikban kényelmes fekvő hely, jól nyugodhattok. Enni-inni való is van bőven. És sietni sem kell. A vörös-bőrűek főserége még messze van, holmi kisebb czirkáló csapatoktól pedig nem félünk. Egészen kényelmesen megyünk a vár felé.

Igy biztatták a két új társat. Csak hogy Tamásnak semmi kedve sem volt lepihenni. Inkább rögtön tudakolni kezdte, kik vannak itt a szekér-táborban? Nem csatlakozott-e hozzájuk az éjjel egy lovas férfi a nejével és kis leányával? A válasz, melyet kapott, nagyon lehangolta. Szülei nem voltak ott a táborban, senki sem tudott róluk semmit. Az a reménye tehát, hogy itt találja őket, szét foszlott s Tamás csüggedten sóhajtott:

— Istenem, de hát hová lehettek?

*

Igen, hová lehettek? Lássuk most már, mi történt Karty gazdával és nejével, meg a kis Edithkével azóta, hogy éjjel a folyó partján elváltak egymástól.

Mikor Tamás tudokra adta, hogy ellenséggel találkozott a vízben és tanácsolta nekik, hogy gyorsan vonuljanak hátrább a parttól, nehogy golyó érhesse őket, Karty gazda és neje persze ugyancsak meghökkenetek. Az apa egészen helyesnek találta a Ta-

más tervét, hogy lováról leszállva s a földön meglapulva, akadályozza meg a vörös-bőrűek átkelését; tehát kantáron fogta Villámot s gyorsan húzódtak hátrább a folyótól.

Az aggódó szüléknek természetesen eszök ágában sem volt, hogy olyan messzire távozzanak, ahonnan meg ne hallhassák, mikor derék fiok majd kiált feléjük. Ám de nem úgy következett, amint akarták.

A puska-ropogásra a lovak megbokrosodtak és szilajul neki iramodtak. Karty gazda, ki beteg léteire egész nap nyeregben ült és már nagyon ki volt merülve, a saját lovát is alig bírta féken tartani; pedig most még a tüzes Villámot is tartania kellett. Nem bírta sokáig. Villám elszabadult és vágatva rohant előre.

— El kell fognom, minden áron el kell fognom! gondolá Karty izgatottan. Hogyan mehetne majd szegény Tamás gyalog mellettünk!

A sötét éjben alig pár pillanat alatt már elvesztette szem elől Villámot. Csak ló-dobogás iránt nyargalt. Sebes lovaglásában maga sem tudta, mennyire és milyen irányban távozott a folyótul, s jócskán telt bele idő, míg végre megállapodott, nem csupán azért, mert már alig alig birt megülni a nyeregben, hanem mert most már nemcsak nem látta Villámot, hanem a lábai dobogását sem hallotta. Így hát tovább nem követhette.

Ezalatt Kartyné asszony, ölében a kis leánnyal, ugyancsak ijedten kiáltozott férje után. Nem tudta, mi történt, mert ő kissé hátrább volt. Csak azt vette észre, hogy Karty gazda hirtelen elvágatott. Utána kiáltozott:

— Ne menj messzire! Mi a baj? Miért rohansz?

Nem okosabb gyorsan

— M

Karty

most ma

baj lesz,

ságba. T

hagyhat,

odább j

— M

Karty

magához

okos, h

térni. A

töne var

— B

De most

a parth

derék T

vörös-b

minket.

— I

szakadj

Ám d

mökre a

biztosan

alig nel

a helyre

nem egy

rogva, a

folyó?

volt, h

Végre

Hosszas

egy-egy

jövet el

indultak

a folyó

mielőbb

Nem kapott semmi választ s nem tudott okosabbat tenni, mint hogy ő is lehetőleg gyorsan utána iparkodott, míg végre elérte.

— Miért rohantál úgy el?

Karty gazda röviden megmagyarázta s most már mind a ketten busultak. Nagy baj lesz, ha Villám elkalandoz a pusztaságba. Tamás így gyalog szerrel marad, nem hagyhatják el és ők csak lassan fognak odább juthatni.

— Még van egy kis reményem, biztatta Karty gazda a feleségét. Tamás nagyon magához szoktatta ezt a lovat . . . és nagyon okos, hű állat is ez. Azt hiszem, vissza fog térni. A lónak ilyenben nagyon jó ösztöne van.

— Bár csak úgy lenne, sohajtá Kartyné. De most már mi is térjünk vissza, közelebb a parthoz. Már nem hallatszik a lövés . . . derék Tamásunk bizonyosan elriasztotta a vörös-bőrűeket és most már talán keres is minket.

— Igen bizony, siessünk vissza, el ne szakadjunk valamiképen egymástól.

Am de mikor indulni akartak, nagy ijedelmökre azt vették észre, hogy nem tudják biztosan, merre induljanak. A sötét éjben alig néhány lépésnyire lehetett látni. Arra a helyre, ahol most tanakodtak, a folyótul nem egyenesen jöttek, hanem ide-oda kanyarogva, amint Villám futott. Merre van a folyó? Jobbra-e, balra-e? Semmi jel sem volt, hogy a helyes irányt megtalálhassák.

Végre mégis csak meg köllött indulni. Hosszas tanakodás után úgy vélték, hogy egy-egy bokorra, fára emlékeznek, mint ha jövet elhaladtak volna mellette. Tehát megindultak, reménykedve, hogy rövid idő alatt a folyóhoz érnek. Gyorsan lovagoltak, hogy mielőbb oda jussanak, s ne várakoztatassák

sokáig Tamást, aki már bizonyosan keresi őket.

Nem tudták, hogy minél gyorsabban lovagolnak, annál rosszabbra fordítják a dolgukat.

Már jó ideig mentek, mindig egyenes irányban, de csak nem értek a folyóhoz. Egyszerre aztán Karty gazda meghökkenve állította meg a lovát.

— Rossz uton vagyunk. Itt valami nagy sziklás dombok közé jutottunk. Ilyesmi nem volt ott a folyó közelében.

Semmi kétség sem lehetett. Nem hogy közeledtek volna, hanem folyvást távolodtak a folyótul. És lehetetlen is volt kitalálni, merre kell fordulniok, hogy innen a folyóhoz jussanak.

Néhány perczig egészen csüggedten, szótlanul álltak ott. Végre megszólalt az apa:

— Nagy baj, de most semmit sem tehetünk. Meg kell várunk a reggelt, mert ez a tájék egészen ismeretlen előttem. Most pedig huzódjunk valami védett helyre, hogy a hideg éjt úgy a hogy átaludhassuk.

Leszálltak a lóról és keresgélve, kutatva jártak-keltek az itt már nem sík, hanem szakadékos dombos tájon. Nem köllött sokáig keresgélniök. Csak hamar mély vízmosásos szakadékhoz értek, amelynek egészen száraz volt a feneké. Itt jól meghuzódhattak, a csipős szél nem érte őket s abban is meglehetősen bizhattak, hogy a czirkáló vörös-bőrűek itt nem könnyen akadnak rájuk.

Karty gazda tehát ellátta a lovakat abrakkal, maguk is ettek az elemőzsiás tarisznyából, aztán egymáshoz, szorulva lenyugodtak, magukra terítve a jó meleg takarókat, köpönyegeket úgy, hogy a hidegtől nem igen

köllött félniök. Az egész napi nagy fáradság és sok izgalom után mihamar el is aludtak.

Másnap reggel legkorábban ébredt föl Karty gazda. És amint fölébredt, bizony ugyancsak bus hangulat lepte meg.

— Hogy találjunk rá Tamásra! Ő bizonyosan keres, de ki tudja, mely irányban? Megeshetik, hogy egyre tovább távolodunk egymástól . . . Ha csak a szerencse nem kedvez.

Már egészen világos reggel volt, de a kis Edith és anyja még aludtak. Karty gazda nem akarta megzavarni álmukat.

— Egyelőre magam nézek szét. Nagyon ovatosnak kell lennünk, mert a vörös-bőrűek közel járhatnak. Kimegyek és kikémlelem, bátorságos lesz-e innen mindjárt indulnunk.

Kikapaszkodott a mélyedésből, fölment egy jó magas dombra és figyelmesen szétnézett. Nem látott semmi gyanusát s már-már megnyugodva gondolt arra, hogy veszedelem nélkül indulhatnak a folyó felé Tamás keresésére — midőn hirtelen ugyancsak másról győződött meg: lövés dördült s a golyó Karty gazdának a feje közelében sivitott el. Meghökkenve nézett arra felé, ahonnan a lövés jött s egy bokor mögött három vörös-bőrüt pillantott meg.

— Itt vannak, kilestek! gondolá Karty gazda.

Gyorsan vissza tért a mélyedésbe. Kartyné asszony a lövés zajára fölébredt és talpra ugrott s mihamar megtudta a veszedelmet.

— Védeni fogjuk magunkat és gyermekünket a végső lehelletig, szólta Karty gazda komoran. Csak három vörös-bőrüt látok, talán még birhatunk is velök.

Mindjárt megcsinálták a védelem tervét. Karty a mélyedés oldalán ki-kitekintgetett

s szemmel tartotta az ellenséget; védett helyéről lőhetett, anélkül, hogy a vörös-bőrűek láthatták volna őt. Kartyné asszony pedig kezében egy hat-csővű revolverrel, a szakadék keskeny bejárására figyelt, hogy onnan meg ne lephesse őket az ellenség. Edithke ezalatt még aludt és jobbnak találta, hogy föl se költsek.

A vörös-bőrűek, úgy látszik, sejtették, hogy itt bajos a támadás, bele veszhetnek. Egyszer-kétszer lőttek ugyan, de nem közeltek.

— Majd bele únnak, biztatta Karty gazda a nejét. Ha csak pár száz lépésnyire távoznak is, gyorsan lóra ülünk. Ők gyalogosan vannak, el nem érhetnek.

— Igen . . . nézd . . . amott is egy vörös-bőrű közeledik . . . és úgy látom . . . csak ugyan . . . Rókaszem! . . . és mennyire siet!

A szülék nem igen hangosan beszéltek, de a kis Edith már nem aludt, tehát jól hallotta. S egyszerre csak szinte a vér is elhült a szülék ereiben. Halálos rémülettel sikoltottak:

— Edith! Hová mégy? Vissza!

Mert a kis lány, mialatt szülei az ellenségre ügyeltek, fölkapaszkodott a mélységből s a sikon szétnézvé, fölkiáltott:

— Rókaszem bácsi! (Lásd a képet a czimlapon.)

S alig hogy a kis leány láthatóvá lett, az egyik oldalról Rókaszem puskával, a másik oldalról három más vörös-bőrű késsel, bárdal rohant feléje, mintha versenyezni akart volna, ki ölje meg első. Edithke, pedig gyanutlanul sietett Rókaszem felé.

(Vége következik.)

JAJ Bő
Megin
Szaka
S egy

Hol a
Hol is
Takar
Iskolá

Már i
Nincs
Ujat
Tiszta

MIKOR
Andor
vizsgálatot,
elhatározta,
számára a

INDULÁS ELŐTT.

JAJ Bandikám, mit kell látnom,
Megint folt van a kabátom!
Szakadás van a gomb-likban,
S egy gombodnak híja is van!

Hol a czérna-szál, hol a tűm?
Hol is van az ezüst gyűszűm?
Takarosan hadd tüzzem fel,
Iskolába így ne menj el!

Már így jól van, mehatsz bátran,
Nincs hiba a kabátkában.
Ujat nem mindenki vehet,
Tiszta mindenkié lehet.

BÜVÉSZET.

MIKOR Ödön bácsi meghallotta, hogy Andor nem csak kitünően tette le a vizsgálatot, de még kitüntetés is nyert: elhatározta, hogy jutalomképen megrendeli számára a »Kis Lapot«-ot. Van is azóta

öröme, mikor a postás beköszönt az ujsággal hetenkint! Nyomban leülnek, a meséket, verseket elolvassák, aztán a rejtvényeken török az eszöket, s ha sikerült megtalálni a nyitját, sietnek beküldeni Forgó bácsinak. Azután végig próbálgatják azokat az érdekesebb bűvészi mutatványokat s ha elkészültek vele — elől kezdik. Hogy ne, mikor olyan mulatságosak! Még az öt esztendő Emmike is tapsol apró kezeccével, mikor Ödön és Lenke elkészülnek egy-egy mutatvánnyal. Eppen ilyen alkalommal lepte meg őket Ödön bácsi a gyermek-szobában s nagyon megörült, mikor tapasztalta, hogy Andor és az ő hugocskája nem csak nagy kedvvel és ügyességgel ejtik meg a legkülönbféle mutatványokat, de azokat szépen meg is tudják magyarázni.

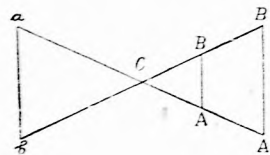
— Ha jól viselitek magatokat, jövőre is megkapjátok a »Kis Lap«-ot. Estére pedig majd én mutatok nektek valamit! biztatta őket Ödön bácsi.

Andor és Lenke nehezen várták, hogy este legyen. Alig sötétedett be, siettek figyelmeztetni a bácsit az ígérétre. Ödön bácsi Lenkétől gyertyát, gyújtó-szálat és egy kötő-tűt kért, Andortól pedig egy darab kemény papirost és egy ív fehérét. Ezek az egyszerű dolgok, persze, hamar előkerültek.

Ekkor Ödön bácsi meggyújtotta a gyertyát, a tüvel a kemény papirosnak a közepe táján egy kis rést fűrt s a jobb kezével a gyertya elé tartotta, oly formán, hogy a rés egy irányban volt a lánggal. A bal kezébe vette a fehér papirost és eléje tartotta a keménynek.

Lenke és Andor, akik várakozva állottak körüle, most meglepetve kiáltottak fel. Ott látták lobogni a gyertyát a fehér papiroson — megfordítva. Ha a bácsi távolabb tartotta az ívet, a láng sokszorta nagyobbak látszott, s ha közelebb, mind kisebbnek, s végre ha egész közel, csak egy piczike fénypontot lehetett látni csupán. Ödön bácsi ezután megmagyarázta, hogy ezt a tüneményt az okozza, hogy a fényugár mindig egyenes irányban terjed.

Könnyen meg lehet érteni a következő ábrából:

A lángból kiinduló sugarak (*a*, *b*) egyenes irányban haladva, egy közös pontban találkoznak, a résnél (*c*). Tovább is egyenes vonalban folytatják utjokat s így az *a*-nak folytatása lenn lesz (*A*), a *b*-é pedig fenn (*B*). A fény-sugarak rávetődnek az oda tartott papirosra s ily módon adják a láng fordított képét. Hogy miért látjuk a lángot hol kisebbnek, hol nagyobbak, szintén megmagyarázza ez az ábra.

A kísérlet érdekes s kevésből telik.

Schwartz Irén.

REJTETT PÉLDASZO.

3. 2. 4. Nagyon szép, de nagyon ragadozó madár;
 11, 12, 1, 13, 5, 7. Nem szeret ott járni, ahol a rendőr jár;
 9, 8, 15, 5. Dunántuli folyó, a Dunába ömlik;
 16, 17, 18. A munkánkért jó ha érdem szerint mérük;
 19, 8, 6. Kedves jármű, de csak télen járunk rajta;
 11, 12, 10, 8, 3. Ebből lesz a csibe, akármilyen fajta.
 1—19. Az egész pedig egy régi bölcs közmondás,
 Csak értsd meg jól, akkor követ-heted bizvást.

A megfejtők névsorából elsőnek kihuzott kapja jutalom-nyereményül a következő művet:

„Virágsokor.“

Elbeszélések és költemények; emlékül jó gyermekeknek gyűjtötte Füssy Tamás.

DELIKE ÉS LILIAM.

— Tündérmese, számos képpel. —

I. A panaszos öregek.

ÖKÉLETESEN
 igaza van, nagyon tiszteletre méltó barátom uram!

Tökéletesen.
 Magam is úgy látom, hogy

nagyon megváltozott a világ. Ó! Brekeke!

— Jóra való öreg békának, aki valaha szebb napokat is látott, már nem is érdekes elő bujni a rejtekéből. Hiszen manapság alig találni egy-egy bekapni való legyecskét!

— Már talán nincs is légy. Az bizonyos, hogy nincs annyi, mint a mi fiatal korunkban. Meg ami van is, mind fönn repked a felhők közt

— Az ám, az ám! Nem is lehet akkorát ugrani, hogy elérhessük. Pedig mi ketten már csak híres ugrók voltunk . . . azaz vagyunk!

— Meghiszem azt! És ha csigát fogok, az meg olyan sovány, mint a hét szűk esztendő.

— Csupa száraz bőr, csupa száraz bőr! Hejh! De csak más világ is volt a mi fiatal korunkban! Még az időjárás is sokkal gyönyörűbb volt. Most a nap örökké süt és süt, kiszárit minden tavat, mocsarat; alig van hova menekülni.

— Szomorú, nagyon szomorú! Bezzeg hajdanában nem így volt az! Minden nap

esett az első a leggyönyörűbbek, nem külön-külön, hanem kilubiczkolva már a régi j...
 — Teljesen fogóink, a tü...
 Itt ebben a...
 eddig még...
 már úgy lát...
 — Ne j...
 tom! Csak...
 — De ig...
 mon tapaszt...
 Most már...
 zett egymás...
 iránt nem v...
 a kertnek

hallgatás u...
 dett panasz

esett az eső, uton-utfélen, mezőn, réten a leggyönyörűsebb pocsolják kínálkoztak, nem köllött messzire vándorolni, hogy kilubiczkolhassuk magunkat. Hejh! Vége már a régi jó világnak!

— Teljesen vége! És még kegyes pártfogóink, a tündérek sem a régiek többé. Itt ebben a kertben, ahol annyian laknak, eddig még csak segítettek rajtunk. De már úgy látszik, ennek is vége.

— Ne ijesszen holtra, igen tisztelt barátom! Csak nem komolyan mondja ezt?

— De igenis komolyan, sajna! Magamon tapasztaltam.

Most már éppenséggel elkomorodva nézett egymásra a két öreg sétáló, aki egyébiránt nem volt más, mint két öreg béka, a kertnek két legrégebb lakosa. S rövid

hallgatás után az, aki a tündérekre kezdett panaszkodni, így szólt újra:

— Ismeri-e érdemes barátom uram, a kis Delike tündért?

— Hogy ne? Nagyon vig[legényke. Ugy hallom, a tündér-királynő nem rég szárnyakat is adott neki, most már repülni is tud. De még nem láttam.

— Ne is kívánja látni, szeretett barátom. Még úgy járna, mint én.

— Hogyan? Csak nem bántotta meg?

— Nem? Mindjárt elmondom. Ma reggel egy kövér . . . azaz egy sovány legyeceket akartam megkaparítani; nagyot is ugrottam, de nem értem el, és boszusan néztem utána! Egyszerre csak gunyos nevetést hallok s Delike tündért pillantottam meg.

— Mit erőlködik, Brekeke bácsi? mondá csufolkodva. Hiszen nincsen magának szárnya.

— Elég baj, mondom rá. Nagyon éhes vagyok, megsejithetnél, kedves Delike, egy kis reggelihez. Neked van már szárnyad, látom.

— De van ám! Ugy-e hogy szép?

— Nagyon szép, de még szebb lesz, ha megsegítesz vele, kedves Delike!

— Meghibbant az eszed, vén Brekeke bácsi? Talán bizony azt hiszed, hogy az én gyönyörű szárnya cáim holmi vén Brekekék szolgálatára valók?

— Ó, bocsánat . . . eddig ti jó tündérek mindig segítségünkre voltatok . . . hát azt hittem . . .

— Legjobb lesz, ha azt hiszed, hogy együgyű vén Brekeke vagy. Itt állok előtted és nem éred be veled, hogy gyönyörködhetel bennem. Láttál-e életedben valami szebbet? No, de nem is vagy rá érdemes, hogy szóba álljak veled, förtelmes vén béka!

S ezzel kényesen, begyesen ellebeggett, olyan gögös elbizottsággal pillantva rajtam

— De talán nem is igaz, biztatta magát a szelid Liliom. Az a két öreg Brekeke bácsi talán nagyon is érzékeny . . . Delike alkalmasint csak incselkedett velök egy kicsit, az ilyen rossz kedvü öregek pedig nem igen értik a tréfát.

Ebben bizva aludt el. De más nap reggel elszomorodva látta, hogy bizony csak igaz volt az a beszéd. Mert amint fölnyitotta szemét s kitekintett a napfénytől elárasztott kertre, legelőször is Delikét pillantotta meg, aki kényesen, begyesen lebegett ide-oda és láthatólag arra törekedett, hogy magára vonja mindenkinek a figyelmét. Éppen egy zümmögő méhecskét szőlített meg:

— No, méhecském, ide nézz! Neked is van ugyan szárnyad, de mi az az enyémhez képest!

A méhecske kissé boszusan felelé:

— Az én szárnyam éppen jó nekem, nagyon jól tudok vele röpdülni, jól végezhetem a kötelességemet. Ha neked is jól szolgál a tied, beérheted vele.

Ezzel odább röppent. Delike megvetőleg nézett utána.

— Ostoba méhecskéje! Ért is az hozzá, mi a szép! Egyébre sem gondol, csak hogy mentül több mézet szedjen össze. Még talán ennek a póknak is jobb izlése van.

Csakugyan, a pók egékig magasztalta Delikének a szárnyait és váltig mondogatta, hogy szeretné közelebről látni, jöjjön Delike be a pókhálóba. És Delike, a hízogató szótól elkábitva, már meg is akarta tenni, mikor a fecske, arra röppenne, megfenyegette a pókot és megintette Delikét:

— Ejnye, te falánk pók, hát még a tündér-királynő kedvencét is hálóbba akar-

nád keríteni? Vigyázz, mert mindjárt bekaplak! Te meg, Delike, eszeden járj, mert abból a hálóból ki nem szabadulnál többé.

Delike megszeppent és odább lebegett.

— Jobb lesz, ha csak a virágok közt maradok. Ott nem érhet baj.

Sorra járta tehát a virágokat és bennök lakó kis tündér-társai előtt parádézva mutogatta magát.

— Ugy-e szeretnétek, ha nektek is volna szárnyatok? Csak hogy nem akárci kapja ám! Ti csak afféle szegény gyalogosok vagytok, egyéb nem is igen lesz belőletek.

Ezt persze rosszul esett hallaniok és most már nem kíváncsok annyira Delike társasága után, mint eddig. A jó Liliom nagy szomorúsággal látta ezt és kilépve kelyhéből, fölkereste Delikét.

— Delikém, kedves Delikém, nem jó uton indulsz! hiszen most már nem hogy földeritenéd társaidat, hanem inkább elbustod! Hagyd abba ezt a hivalkodást, légy ismét a régi kedves Delike.

— Ugyan ne prédikálj, te jámbor Liliom! Én most már különb vagyok nálánál.

— Legyen, nem bánom, csak légy ismét a régi vidám, kedves pajtásunk. Lásd, félek,

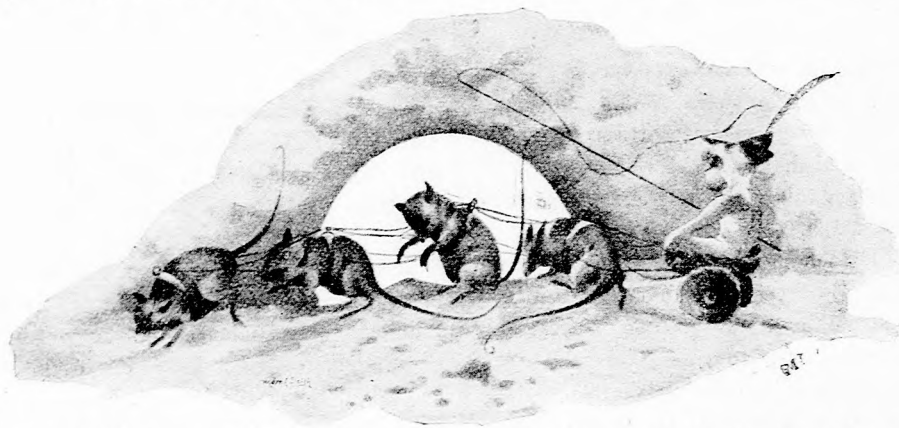
hogy különben még valami nagy bajba kerülsz!

Épp amikor ezt mondta, csodálatos sötét árnyék suhant el fölöttük. Pedig tenyéryi felhőske sem látszott a tiszta kék égen. Liliom megborzadt s Delike is meghökkent kissé. De az árnyék elvonult és Delike gunyosan nevetett.

— Ne legyen rám gondod, szegény kis Lilike. Ugy is tudom, hogy csupán az irigység beszél belőled. Csak hogy én nem ijedek ám meg!

És odább röppent.

Másnap, harmadnap is csak így töltötte az időt. Gunyolt, bszantott mindenkit, akinek szárnya nem volt. A még nem rég olyan vidám, boldog kertben már csak csupa kedvetlen arcokat lehetett látni.

berket és eljutott a jó kis Liliom gondjára bizott tündér-kerthez is.

— Benézek ide is, ámbar itt alig ha akad préda. Ez a Liliom olyan rendet tart, hogy soha sem találok tündért, aki valamiben hibás volna.

Mert csak azon volt hatalma, aki hibát követett el.

De hát még az ilyen tündérkertben is addig jár a korszó a kutra, míg el nem török. És a harmadik napra következő éjjelen megtörtént, amit a tapasztalt öreg békák emlegettek: megjelent Árnyék király a tündérek kertjében.

Hogy ki volt Árnyék király, azt jól tudta minden tündérke. Rettegett és borzadt is tőle, még a nevét sem szívesen ejtette ki. Messze, messze, az örökké sötét Árnyék-országban uralkodott ez a furfangos kis manó-király, a jó tündérek legfőbb ellensége. Mindig résen állott, hogy egy-egy tündérkét elkaparitson s szomorú volt aztán a szegény fogoly tündér sorsa: örökös sötétségben, hidegben köllött raboskodnia.

Ezen az éjszakán is bejárt Árnyék király az ő négyes fogatán erdőt-mezőt, kertet-

Alig hogy a kertbe ért, örvendve szólt magában:

— Prédát érzek! Itt valahol vétkes tündér van!

Sorra kémlelte mind a virágokat és csakhamar rátalált Delikére. Rögtön megérezte, hogy ez a bünös. Ölbe kapta az alvó Delikét és elhajtatott vele. Merre

vitte, hová v
Delike pedig
mélyen aludt

Mikor fölé
Mert nem n
kellemetlen,
is igen látta
volt körülött
lemetlen szü
san-lassan a
látta, hogy
áll, ugrál kö

Delike, a
nagyon zok

Két nagy
fejcskéjébe
fület!

Már erre
Delike és
Kezdte gy

vitte, hová vitte, azt nem látta senki, maga Delike pedig semmit sem tudott róla, mert mélyen aludt az egész uton.

Mikor fölébredt, ugyancsak ámult-bámult. Mert nem napsugár ébresztette föl, hanem kellemetlen, gunyos kaczagás. Eleinte nem is igen látta, ki az, mi az — homály volt körülötte, s bár a hold világított, kellemetlen szürkesség borult mindenre. Lassan-lassan azonban hozzá szokott a szeme s látta, hogy egész sereg furcsa kis manó ül, áll, ugrál körülötte és mind őt nézi és neveti.

Delike, amilyen hiu és kényes volt, nagyon zokon vette a gunyolódást. El nem

képzelhette ugyan, hova jutott, de nem is törte rajta a fejét, hanem arra gondolt, hogy szóba sem áll ezzel a csuf népséggel, hanem gyorsan haza röpül. Ámde mikor meg is akarta tenni, borzasztó dolgot fedezett föl: nem tudott röpülni, a szárnyai eltűntek!

— Jaj ti gonosz rablók! Adjátok vissza a szárnyaimat! kiáltá kétségbe esetten.

De a csufondáros manók csak még gúnyosabban kaczagtak és egymásnak a Delike fejét mutogatták. Ez végre föltűnt neki, oda kapott a fejéhez és — jaj!... mit talált ott!

Két nagy szamárfület! Az ő saját szép fejcskájából kinőtt hatalmas pár szamárfület!

Már erre végkép megtört a szerencsétlen Delike és zokogva terült el a földön. Kezdte gyanítani, hol van és miért van

itt. Szánta-bánta is, de későn! A csuf manók csak nevetéssel feleltek siralmaira.

III. Liliom tündér utra két.

A kedves jó Liliom tündér otthon a maga virág-kelyhében másnap reggel azzal

a szép szándékkal ébredt föl, hogy újra inteni fogja Delikét. Mindjárt kereste is, de nagy meglepetésére nem találta sehol. Fölkutatta az egész kertet — hiába. Eleinte azt hitte, hogy Delike csak pajkoskodik, elrejtőzött; de csakhamar megpillantott valamit a homokban: Árnyék király kocsijának a nyomát. Rögtön ráismert és tudta, mi történt.

Nagy lett a szomorúság az egész kertben. Mindnyájan elfeledték a Delikétől szenvedett bosszantást és őszintén busultak, könyeztek kis társuk rettenetes sorsa fölött. A napfényben, virág-illatban nevededett tündérke ott a sötét, hideg Árnyékországban senyved rabságban!

Miután jó ideig busultak, Liliom így szólt:

— Bánkódással nem segítünk a bajon. Azon kellene gondolkoznunk, hogyan szabadítsuk ki szegény Delikét?

— Ó, hisz az lehetetlen! Senki sem tudja, hol van Árnyék királynak az országa és hogyan lehet oda eljutni, kivált csak így gyalog szerrel! Arra nem is gondolhatunk!

— De én gondolok. Királynőnk rám bízta, hogy boldogságtokról gondoskodjam.

— Jaj, kedves jó Liliom, ne rohanj vesztedbe! A te kötelességed csak az, hogy itt a kertben viseld gondunkat.

— Aki csak annyit tesz, amennyi éppen a kötelessége, az még nem nagyon sokat tesz. Megyek, fölkutatom Delikét, megszabadítom, bármily fáradságomba kerüljön is. Ti addig éldegéljeteztek itt szép békeségben.

És nyomban meg is indult. Voltaképen sejtelve sem volt róla, merre menjen.

— Mindegy, akármerre indulok. Majd

tudakozódok, kérdezősködöm. Előbb-utóbb majd csak akad valaki, aki utba igazít.

Még nem ment messzire, midőn a közeli erdőből kakuk-szót hallott.

— Lám, mindjárt a kakuknál kezdhetem a kérdezősködést. A kakuk sokfelé jár a világban, hátha legalább a híret hallotta Árnyékországnak.

Azonnal föl is kereste a kakukot és elmondta neki a baját.

— Hogy tudom-e, hol van Árnyékország? Már hogy ne tudnám, mikor a mult tavaszon is átutaztam rajta.

— Jaj de jó szerencse! örvendezett Liliom. Hát mondja gyorsan, kedves kakuk néni, merre köll mennem?

— Mindjárt, mindjárt. Előbb én is kérek egy kis szivességet. Eloldózzot a fejkötőm szalagja, kösd meg szépen.

— Nagyon szivesen. Így ni, szép csokorra kötöm. Most hát már mondja szaporán, merre induljak?

— Hát, uton, amelyi

— Persze

— Ugyan

is járt.

— Igenis,

járt az apja

— Éppen

meg ő előtt
úkapám is.

— Jó, jó
rolja fel tö
utról!

— KÁR,

— Ó, de

meleg nyár

— Nyőff

ugyan mit

legszebb ide

ról-napra h

— Kösz

egyik baju

gyunk!

— Nevet

Mindjárt t

— Hát, édes lelkem, éppen azon az uton, amelyiken én jártam.

— Persze, persze! De melyik az?

— Ugyanaz, amelyiken már az apám is járt.

— Igenis, értem; de hát melyik uton járt az apja ura, kedves kakuk néni?

— Éppen azon, amelyiken a nagyapám, meg ő előtte a szépapám, de még az úkapám is...

— Jó, jó, meghiszem, de már ne sorolja fel több ősét, hanem beszéljünk az utról!

— Micsoda? Te ilyen tiszteletlenül mersz beszélni az én őseimről?

— Jaj, dehogy, dehogy! Nagyon tisztelem őket, csak hogy már az utról is szeretnék valamit tudni.

— Hiszen már megmondtam. Menj arra, amerre én jártam, meg az apám, nagyapám, szépapám, úkapám. Ez már csak elég? Többet nem mondhatok. Ez is sok azért a kis szolgálatért, hogy a fejkötőmet megigazitottad. Menj odább!

S Liliom odább is ment, mert látta, hogy itt nem boldogul. (Folyt. köv.)

A HIZÓ ÉS A VARJAK.

— KÁR, kár! Nagyon kár!

— Ó, de mily keserves kár, hogy az a jó meleg nyár — olyan gyorsan elmúlt már!

— Nyöff, nyöff, röff! Ti lármás varjak, ugyan mit sirtok, jajgattok? Most van a legszebb idő és ezután még szebb jó. Napról-napra hidegebb lesz.

— Köszönjük szépen! Hiszen épp az is egyik bajunk! Akkor mi tán meg is fagyunk!

— Nevetséges! A hideg, az nagyon jó. Mindjárt többet lehet enni.

— Igen bizony, ha van mit! De mit együnk mi szegények? A mező már pusztá, kopár, alig akad egy-egy falat s már is úgy lesoványodtunk, mint a templom egere! Ugyan te valjon mit csinálsz, hogy anynyira meghiztál?

— Mit? Hát eszem jóízűen s gazdám biztat, hogy csak egyem napról-napra mindig többet, az neki nagy öröme.

— Ó te boldog! Ó szerencsés! Bár csak a helyedben lennénk! Ha mi is úgy meghizhatnánk! Ha más viselne gondot ránk

s bőven adna minden jót! Most keserves fáradsággal kell minden nap megkeresnünk a betevő falatot. Sokszor még az sem akad!

Panaszosan zugolódva tértek az éhes, sovány fiatal varjak vissza az öregek csapatához s még ott is arról beszéltek, milyen jó dolga van annak a boldog hizónak. Egy nagyon vén varju-apó csak hallgatta sokáig, aztán így szólt:

— Oktalanok! Majd sirnátok, ha betelnek a vágyatok és mint az a kövér hizó, késtre jutnátok ti is. Soh' se itéljetez abból, mit a muló percz mutat, hanem arra nézetez: a vége milyen lehet!

SIKERES HALÁSZAT.

— A »Kis Lap« 47-dik színes műmelléklete. —

MESSZE van a Duna, a Tisza is messze, nincs hol a halász a horgot leeressze. Pedig jó a jó hal, én nagyon szeretem, akár sütvé, akár paprikásan legyen. Ugy-e te is, Lenke?

— Jaj de még mennyire! Csak az a Duna né volna oly messzire!

— No, sebaj, ne busulj! Nézd, van halász-horgom, azt hiszed, hogy ezt csak úgy hiába hordom? Maradjon a Duna, Tisza ott, ahol van... van még máshol is víz.

— Hol?

— A Balatonban!

— Jaj, hisz az még sokkal messzebb van mitőlünk.

— Dehogy! Csak ide a ház mögé kerülünk. Ime, látod itt a vitzartó nagy kádat? Ez lesz a halas-tó.

— De jól kitaláltad! Itt még baj sem érhet, nem fulhatunk bele. Csak aztán sok szép s jó hallal legyen tele!

— Abban semmi kétség! Mindjárt meg is látod. Én ide ülök le, te pedig len állj ott, ám de csöndben, pszt! pszt!... teljes néma csöndben, a félénk halacska elillan különben! Ahá! Valami már akadt a horogra... Kövér süllő! Hahá! Ugy-e, meg vagy fogva!

— Egy kicsit hasonlít száraz falevélhez...

— Nevetséges! Ebből pompás hal-ebéd lesz. No de csönd!... Pszt! Vigyázz! Ez lesz csak a zsákmány! Otven fontos fogas... már mint ha csak látnám! Csönd... Vigyázz! No, ugy-e?

— Igen.. és hasonlít egy nagy kőzmadzaghoz...

— Hát még! Látszik, hogy nem konyitsz a halakhoz. Meglásd, milyen jó lesz ez sütvé, kirántva! De csitt! Most... most! Nézd... ez legalább is bálna!

— Ha nem bálna, akkor... törött cserép-bögre... emlékszem is, mikor a Jutka eltörte.

— Az mindegy. Fő az, hogy a vízből kifogtam, horgomat hiába még egyszer sem dobtam. Ami kincs rejtőzött a nagy kád fenekén: ime kihalásztam, napfényre hoztam én!

ALKU.

*ITT-OTT zöld még a határ,
Még meleg a napsugár;
Ne kiméld zengő torkocskád,
Mondj hát nekünk szép dalocskát,
Te aranyos kis madár.*

*Mondok biz' én szívesen,
De hálából, úgy hiszem:
Lesz gondotok rá, hogy majd ha
Erdő, mező hóba-fagyba,
Magocskám bőven legyen.*

A LEGI...
vagy

már, hogy látszólag ámi látjuk.

a saját (p körül mind

Sokféle a föld forg mód, mely nem éppen

Végy egy öblös pohar vízzel. A n olyan szótól, hogy h erős lökés, és a pallót takarót lil

por, mely n tárbán kap csinálj fir vonalat, h

hosszut — készen van

szükséges: ilyen egyen fekteted, n

egy irányb fekete szén volna. Ha

van a palló szilárdan á elég, nem s

Ezt így hat órán á vel vizsgál és azt fog

irányban a melyhez er tad. Elmoz ről Nyuga ellenkező i

Miért? A

donsága va

A FÖLD FORGÁSA.

— Mutatvány egy pohár vízzel. —

A LEGTÖBBEN bizonyosan tanultátok vagy legalább olvastátok, hallottátok már, hogy a földgömb, amelyen élünk, csak látszólag áll oly mozdulatlanul, amint azt mi látjuk. Valósággal pedig a föld forog: a saját (persze csak képzeletbeli) tengelye körül minden nap megfordul egyszer.

Sokféle módját tudják a tudósok, hogy a föld forgását bebizonyítsák. De van egy mód, melyet akárki megpróbálhat, még ha nem éppen nagy tudós is.

Végy egy bő száju üveget vagy pedig jó öblös poharat és töltsd meg majdnem színig vízzel. A megtöltött poharat tedd a pallóra, olyan szobában, mely távol esik az utcától, úgy hogy a kocsik robogása vagy más erős lökés, mozgás nem rezegteti a falakat és a pallót. Az üvegben levő vizre szórj rá takarót likopodium-porból. Ez egy fehér por, mely néhány filléren minden gyógyszer-tárban kapható. A fehér likopodium-rétegre csinálj finomra tört szénporból egyenes vonalat, három vagy négy centiméternyi hosszut — s ezzel a tudományos eszköz készen van. De még egy kis segédeszköz szükséges: egy pálcza, vonalzó, vagy más ilyen egyenes, hosszú tárgy. Ezt is a földre fekteted, még pedig olyképp, hogy egészen egy irányban legyen a pohárban látható fekete szén-vonallal, mint ha ennek folytatása volna. Ha a fekete szén-vonal egy irányban van a palló deszkája szélével vagy valamely szilárdan álló butor-darabbal: akkor ez is elég, nem szükséges a pálcza vagy vonalzó.

Ezt így elrendezvén, hagyd az üveget öt-hat órán át háborítatlanul. Ez idő leteltével vizsgálj meg a fekete szénvonal irányát és azt fogod találni, hogy nincs többé egy irányban a pálczával vagy butor-darabbal, melyhez eredetileg pontosan hozzá irányítottad. Elmozdult ez irányból, még pedig Keletről Nyugat felé, vagyis a föld forgásával ellenkező irányban.

Miért? A likopodium-pornak az a tulajdonsága van, hogy nem szereti a vizet, nem

tapad erősen hozzá. A föld, amint forog, magával visz e forgásban mindent, így a poharat és a benne levő vizet is. A vízzel együtt kellene mennie a likopodium-rétegnek is, de mert ez nem tapad jól a vízhez, tehát kissé hátra marad a forgásban.

A fekete vonal elhajtása mindig Keletről Nyugatra történik, ami teljes bizonyosága annak, hogy minden egyéb az ellenkező irányban fordult.

A LEGGAZDAGABB KIRÁLY.

BŐRTÉNT egyszer hajdanában, hogy több szomszédos országnak a királyai barátságos találkozón voltak együtt. Mindenféle fontos dolgokat végeztek el, hogy továbbra is békés jó szomszédságban élhessenek egymás mellett.

Mikor mindent elvégeztek, nagy lakomát csaptak és a lakománál szóba került, melyik közülök a leggazdagabb király?

— Ugy gondolom, én vagyok az, mondá az egyik. Az én országomban tele vannak a hegyek arany és ezüst erekkel. Az én bányáimból minden esztendőben annyi arany és ezüst kerül ki, hogy mindig teli a kincstáram.

— Szép, nagyon szép, mondá a másik. De mégis azt hiszem, én vagyok a gazdagabb. Aranyat, ezüstöt nem lehet megenni, nem lehet vele ruházkodni; éhen halhat, meg is fagyhat valaki, bár sok aranya van, ha nem kapja érette mástól azt, amire szüksége van. Az én országomban bőven terem minden. A rónákon dus kalászu vetés, a hegy-oldalokon mindig gazdag a szüret, erdeimben sok a hasznos vad — akár két ország népét is eltarthatnám.

Igy versengettek tovább, mindegyik tudott mivel dicsekedni. Csak egy volt köztük, aki csöndesen hallgatta a beszédet, míg nem oda fordultak hozzá:

— Nos, hát te nem szólsz? Ezzel megvallod, hogy te vagy a legszegényebb köztünk.

— Éppen nem. Sőt azt hiszem, én vagyok a leggazdagabb, mert nekem olyan kincsem

van, hogy nem cserélném el mind azzal, amit ti most elsoroltatok.

— Ugyan mi lehet az?

— Hát... az én országomban nincsenek ugyan gazdag arany bányák, a föld sem terem nagyon dusan; de a népem becsületes, szorgalmas, jószívű, s e mellett vitéz és engemet úgy szeret, hogy bárhol és bármikor egymagam, minden kísérő nélkül betérhetek a leggazdagabb ur palotájába s a legszegényebb pór kunyhójába, mindeütt úgy fogadnak, mint szeretett édes atyjokat, akiért mindent örömmel áldoznának. Ez az én gazdagságom.

Elhallgattak mindannyian, aztán szerényen mondták:

— Igazad van. Jó emberek szeretete minden aranynál gazdagabb és biztosabb kincs.

MEGFEJTÉSEK ÉS MEGFEJTŐK.

A »KIS LAP« XLVII. köt. 13-dik számában közölt kép-rejtvény megfejtése:

Képmutató.

Helyesen fejtették meg: Kasper Sárika, Szarvas Erzsike, Hunfalvy Livia, Bakofen Marci, Sipőcz Laczika, Unger Béla, Mérey Agosta, Strasser Henrik, Luczenbacher Pál, Weber Mariska, Müller Anna, Dósa Ilonka, Nátafalussy Béla, Czizek Antal, Nékám István és Ervin, Fáy Erzsike, Négler Milicza, Tomcsányi Edith (írj vonalozott papiroson, amíg meg nem tanulnál egyenes sorokat vetni. *F. b.*), Brichta Irén és Vilma, Fried Ella és Gizella, Katrenyák Mariska, Salamon Gyula és Ernő, Löbl Paula, Gaál, Petike, Karsay Sarolta, Lészai Ilona, Schwarz Magda és Béla, ifj. Bolyó Károly és Palma, Vuk Mariska, Bleuer Etelka (a leveled papirosának rojtos szélét máskor nyírjad simára! *F. b.*), Hedry Margit, Filipp Janika, Rózsa Szeréna, Piroška és Károly, Holczer László, Michalik Ilonka, Klein Gizi, Przybilla Jenő (hiányosan), Zurányi Gusztáv, Adámffy Elek, Mészáros Zsófia, Hirschler Jolán, Szél Piroška, Rothfeld testvérek, Pirnitzer Kornélia, Scheffer Viktor, Gonda Lajos, Botka Lajos és Andor, Stancsa Miczi, Emike és Gyula, Csatóry Margit.

A jutalom kisorsolása szabályszerűen megtörténvén, nyertesek lettek *Rózsa Szeréna, Piroška és Károly, Békésen*, kiknek a jutalomkönyvet (*»Tündérmesék«*, összegyűjtötte *Forgó bácsi*, a

»*Forgó bácsi könyvtára*« című sorozat egyik önálló kötete) a kiadó-hivatal megküldi.

*

A »*Kis Lap*« XLVII. köt. 12-ik számában közölt rejtvények megfejtését még beküldték: Szél Piroška, Győry Szeréna és Ella.

KOSSUTH LAJOS SZOBRÁRA.

Kőrösi Pál gyűjtése: 8 frt 50 kr. (Egyes adakozók: *Kőrösi Kornél* 1 frt., *N. N.* 50 kr., *dr. Málnai Mihály* 20 kr., *K. J.* 50 kr., *L. S.* 50 kr., *N. N.* 20 kr., *U. E.* (vagy *G. ?*) 30 kr., *X. Y. Z.* 30 kr., *K. J.* 30 kr., *B. J.* 50 kr., *N. N.* 1 frt., *Neumann Andor* 50 kr., *P. S.* 1 frt., *N. N.* 20 kr., *Jenő* 50 kr., *Kőrösi Pál* 1 frt.)

Az adományt rendeltetési helyére fogom juttatni.

Az Ég áldása legyen a nemes szívű adakozókon.

FORGÓ BÁCSI POSTÁJA.

Hankó Pista. Kibirod-e a 100 kilométert velőcipéden: én annak megmondhatója nem vagyok. De épp e napokban egy jeles orvos inté a fiatal-ságot, hogy a túlságosan gyors és hosszas kerékpározástól óvakodjék, mert a szívnek és tüdőnek mértéken fölött való megerőltetése, aldássa a még fejlődésben lévő zsenge test épségét. Tehát: ehhez a bölcs intéshez szabjad hozzá erődöt s vess számot magaddal. *Mődjával* folytatott gyakorlat a biciklin minden esetre haszonnal jár. — **Oszkár bácsi.** Kérem a pontos czímet. A lap példányai július óta gyűlemlenek. Hová küldjék? — **Vuk Mariska.** Bizony, az emberi keblet elfogja a bánat, midőn megjött annak az ideje, hogy a szabad hegyi levegőtől s a virágzó rózsabokroktól meg köll válni s ismét a városba költözöködni. De azért úgy az ősz, mint a város, szintén nyújt kellemet... a végzett munka után. — **Pirnitzer Kornélia.** Ujabb soraid csak növelték irántad való meleg rokonérzetemet. — **Fried Ella és Gizella.** Ugy a kifesthető rajz-melléklet, valamint a nagy irodalmi pályázat ismétlődni fog. Amaz talán még ez évben, a másik a jövő esztendő folyamán. — **Botka testv.** (*Lajos és Andor*) e révén kéri *Botka Irma* czímét.

JÓ SZIV.

A szegény iskolás gyermekek részére: *Perjessy László* 1 frt.

A »KIS LAP« minden kötetéhez díszes színyomatu bekötési táblák kaphatók. Egy bekötési tábla ára 60 kr. A »*Kis Lap*«-nak fél évi folyamából telik egy kötet. Megrendelő czím: *Athenaeum könyvkiadó-hivatala, Budapest, Ferencz-ter*

Felelős szerkesztő: *Forgó bácsi*. Szerk. és kiadóhivatal: Budapest, Ferencz-ter-t 3-ik sz. Athenaeum-épület. Nyomtatja a kiadó tulajdonos: *Athenaeum* irodalmi és nyomdai r. társulat Budapesten.